

Romantyczne sposoby poznawania i opisu świata na podstawie „Ballad i romansów” A. Mickiewicza

1. Cele lekcji

a) Wiadomości

Uczeń:

- utrwała wiadomości na temat europejskiego i polskiego romantyzmu,
- zna romantyczne sposoby poznawania i opisu świata,
- zna definicje ballady, dumy, synkretyzmu gatunkowego.

b) Umiejętności

Uczeń:

- potrafi scharakteryzować balladę i jej synkretyczną naturę i pokazać jej cechy na konkretnych przykładach,
- dostrzega związki i różnice ballady a dumy,
- potrafi wyciągać wnioski o charakterze utworu na podstawie biografii autora, tytułu i motta dzieła,
- doskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem.

2. Metoda i forma pracy

Elementy metody problemowej, podającej, heurystycznej, metoda ćwiczeń praktycznych, praca zbiorowa, praca indywidualna.

3. Środki dydaktyczne

Podręcznik *Opowieść o człowieku* (teksty ballad, biografia A. Mickiewicza)

Tomik poezji

Podręczny słownik terminów literackich

4. Przebieg lekcji

a) Faza przygotowawcza

Powitanie. Sprawdzenie listy obecności. Nauczyciel prosi o przypomnienie wiadomości z lekcji poprzedniej, dotyczącej wprowadzenia do romantyzmu europejskiego i polskiego, szczególnie:

- cechy charakterystyczne romantyzmu polskiego,
- największe dzieła A. Mickiewicza,
- postacie pozostałych znanych polskich pisarzy.

Nauczyciel podaje temat lekcji: Romantyczne sposoby poznawania i opisu świata na podstawie „Ballad i romansów” A. Mickiewicza, a następnie sprawdza pracę domową – wyjaśnienie pojęć: ballada, duma.

b) Faza realizacyjna

1. Nauczyciel prosi klasę o wyjaśnienie zależności między balladą i dumą.
2. Nauczyciel wprowadza pojęcie synkretyzmu.
3. Wybrany uczeń rekonstruuje biografię A. Mickiewicza.
4. Nauczyciel aranżuje odczyt ballady *Romantyczność* z podziałem na role.
5. Nauczyciel podaje informację na temat czasu i okoliczności napisania oraz wydania „Ballad i romansów”.
6. Uczniowie wyjaśniają znaczenie tytułu (manifest romantyzmu) i motto (Szekspir, Hamlet, duchowość).
7. Nauczyciel prosi o odszukanie w tekście cech typowo romantycznych (nastrój, natura, bohater, widmo, obłąkanie, synkretyzm gatunkowy, uczucie, wiara).
8. Uwaga do nauczyciela: informacje w nawiasach są odpowiedziami, do jakich powinni dojść uczniowie, jeśli nie samodzielnie to z podpowiedziami nauczyciela.
9. Nauczyciel prosi o rozszyfrowanie, z jakiej epoki może pochodzić ktoś, kto kieruje się w życiu „szkiełkiem i okiem” a z jakiej ktoś kierujący się „czuciem i wiarą”? – omówienie polemiki romantyków z klasykami.
10. Nauczyciel prosi jednego ucznia o wczucie się w osobę autora i opowiedzenie się za

którymś ze stanowisk, wspierając się cytatami z ballady.

c) Faza podsumowująca

1. Burza mózgów - uczniowie podają wszystkie słowa, jakie przychodzą im do głowy w związku z tematem lekcji. Nauczyciel prosi o połączenie ze sobą liniami słów, które się najbardziej ze sobą łączą tematycznie, problematycznie, itp.
2. Nauczyciel zadaje pracę domową.

5. Bibliografia

1. Biedrzycki K., *Opowieść o człowieku. Język polski klasa II*, Znak, Kraków 2002.
(teksty ballad, biografia A. Mickiewicza)
2. Głowiński M. Sławiński J., *Podręczny słownik terminów literackich*, Open, Warszawa 1994.
3. Mickiewicz A., *Ballady i romanse*, Czytelnik, Warszawa 1984.
4. Półturzycki J., *Wdrażanie do samokształcenia*, WSiP, Warszawa 1983.

6. Załączniki

Zadanie domowe

Klasa przygotowuje inscenizację ballady *Romantyczność*.

7. Czas trwania lekcji

45 minut

8. Uwagi do scenariusza

brak